Yayım Tarihi : 03.09.2026
Yayımlandığı Yer : T24 BAĞIMSIZ İNTERNET GAZETESİ

Erdoğan SAĞLAM
Yeminli Mali Müşavir

VERGİ CEZASI İÇİN UZLAŞMA TALEP EDİP VERGİ ASLINI DAVA KONUSU EDEN MÜKELLEFLERİN YAŞADIĞI SORUNLAR

Ülkemizde sürekli olarak vergi affı çıkacağı beklentisi söz konusu olduğundan gecikme, vergi mükellefleri açısından çok ciddi bir avantaj sağlayabilecek niteliktedir. Eğer bu konuda bir değişiklik yapılmayacaksa, İdarenin vergi aslı (dolayısıyla gecikme faizi) ile vergi cezasına ilişkin ayrı ayrı ihbarname tebliğ etmesi kendisi açısından isabetli olacaktır

Değerli okurlar, 28 Ağustos 2024 tarihli yazımda, vergi aslının uzlaşma kapsamından çıkarıldığını ve artık sadece cezalar için uzlaşılabileceğini açıklayarak, bu konudaki eleştirilerimi yazmıştım.

Mevcut düzenlemeye göre, sadece kaçakçılık fiilleri dışındaki vergi ziyaı cezaları ile belli tutarı aşan genel ve özel usulsüzlük cezaları uzlaşmaya konusu edilebildiğinden, vergi ziyaı cezasında uzlaşma istensin istenmesin vergi aslı bağımsız olarak dava konusu edilebiliyor.

Bu düzenlemenin vergi aslına ilişkin davaları artıracağı tahminimi söz konusu yazımda paylaşmıştım. Bu tahminim maalesef doğru çıktı, mükellefler genellikle cezalar için uzlaşma talep ederken vergi aslını dava konusu ediyorlar.

Uzlaşma komisyonları geçmişte yapmış oldukları oranda indirimi halen yapmaya devam ediyorlar.

3 Eylül 2025 tarihli yazımda da yeni durumun yarattığı iki sorunu gündeme getirmiş ve mükellefleri uyarmıştım. Bugün cezalar için uzlaşma talep edilip vergi aslı için dava açılması seçeneğinin İdare ve mükellefler için yarattığı sorunları değerlendireceğim.

1) Sayısı azalmakla birlikte, vergi aslı için dava açmayı tercih edip, vergi cezaları için uzlaşma talep eden bazı mükelleflerin, ihbarnamenin tebliğ tarihinden itibaren 30 gün içinde dava açma süresini kaçırdıklarına, ne yazık ki hâlâ rastlıyorum.

2) Vergi aslı için dava açmak ve cezalar için uzlaşma seçeneğini denemek istiyorsanız, sadece vergi aslına ilişkin olarak davayı mutlaka 30 gün içinde açmanız gerekiyor.

BDO Yayıncılık A.Ş.

Eski Büyükdere Cad. No.14
Park Plaza Kat:4
34398 Maslak/İstanbul
Turkey

Tel: +90 212 365 62 00
Fax: +90 212 365 62 02
e-mail: bdo@bdo.com.tr
www.bdo.com.tr

Garantisi ile sınırlı bir Birleşik Krallık şirketi olan BDO International Limited'in üyesi ve bir Türk anonim şirketi olan BDO Yayıncılık A.Ş., bağımsız üye kuruluşlardan oluşan BDO ağının bir parçasını teşkil etmektedir.

BDO International global ağının toplam gelirleri 2024 yılında 15 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. BDO, 166'dan fazla ülkede bulunan 1.800 ofiste faaliyet göstermekte olup, bu ofislerde denetim ve danışmanlık hizmetleri veren ortaklar dahil dünya çapında 119.611 kişi çalışmaktadır.

Dikkat ve titizlikle hazırlanan bu yayın, geniş anlamda görüşleri içermekte olup, genel bir yol gösterici olarak değerlendirilmelidir. Özel durumlarla ilgili olarak, mesleki görüş ve yardım almadan, bu yayına dayanarak uygulamalarda bulunulmamalıdır. Bu konuların kendi özel durumunuza ilişkin etkilerini görüşmek için BDO Yayıncılık A.Ş. ile temas kurabilirsiniz. Bu yayındaki bilgilere dayanarak belli eylemlerde bulunmak veya bulunmamak nedeniyle doğabilecek zararlar nedeniyle, BDO Yayıncılık A.Ş. ve ortakları, çalışanları ile yazarları herhangi bir yükümlülük veya sorumluluk kabul etmemektedirler.

3) Uzlaşma Yönetmeliğinde, mükellef veya vekilinin **uzlaşma komisyonunun davetine icabet etmesi halinde** komisyon teklifinin mükellefçe kabul edilmemesi durumunda, bu durumun tutanakla tespit edilmesi **uzlaşmanın vaki olmaması** olarak nitelendiriliyor. Bu durumda komisyon nihai teklifini tutanağa geçiriyor.

Uzlaşmanın vaki olmaması halinde mükellefler, kesilen cezaya ilişkin uzlaşmanın vaki olmadığına dair düzenlenen tutanağın kendilerine tebliğinden itibaren genel hükümler dairesinde dava açma hakkına sahipler. Bu takdirde 30 günlük dava açma süresi bitmiş veya 15 günden az kalmış ise dava açma süresi tutanağın tebliğ tarihinden itibaren 15 gün olarak uzuyor.

Uygulamada bu aşamada zaten dava açma süresi geçmiş olduğundan davanın 15 gün içinde açılması gerekir. Az da olsa, 30 günlük uzlaşma talep süresinin ilk günlerinde uzlaşma talep eden bazı mükelleflerin kalan dava açma süresi 15 günden fazla ise 15 günden sonra dava açtıklarına tanık olabiliyoruz. Bu durumda vergi mahkemeleri davayı süre aşımı nedeniyle usul yönünden reddediyorlar. Aman dikkat!
Mükellefler, dava açma süresinin son günü akşamına kadar komisyonun nihai teklifini kabul ettiğini bir dilekçe ile vergi dairesine bildirdiği takdirde bu tarih itibariyle uzlaşma vaki olmuş sayılıyor ve buna göre işlem tesis ediliyor.

4) Uzlaşma Yönetmeliğine göre, mükellef veya vekilinin **uzlaşma komisyonunun davetine icabet etmemesi, komisyona geldiği halde uzlaşma tutanağını imzalamaması veya tutanağı ihtirazî kayıtla imzalamak istemesi halindeuzlaşma temin edilememiş** sayılıyor.

Uzlaşma ile ilgili maddede (Vergi Usul Kanunu Ek Md. 7) "*uzlaşmanın temin edilememesi*" ifadesine yer verilmediği için uzlaşmanın temin edilememesi halinde de uzlaşmanın vaki olmaması halinde olduğu gibi dava açma süresi geçmişse 15 gün içinde dava açılabilmesi gerekir. Çünkü her iki durumda da uzlaşılmış olmuyor.

Nitekim Gelir İdaresi tarafından web sayfasında yayımlanan Tarhiyat Sonrası Uzlaşma Broşüründe, uzlaşma talebinde bulunan mükelleflerin, uzlaşma talep ettiği cezalar için uzlaşmanın vaki olmadığı veya temin edilemediği durumlarda yargı yoluna başvurabilecekleri, tutanağın tebliğ edildiği tarihte dava açma süresi bitmiş veya 15 günden az kalmış ise, dava açma süresi tutanağın tebliğinden itibaren 15 gün olarak uzayacağı açıklanmış bulunuyor.
Yani, uzlaşmanın vaki olmaması ile temin edilememesi aynı şekilde değerlendirilmiştir.

Mükelleflere önerim, açtıkları davanın süre aşımı nedeniyle reddedilmemesi olasılığını sıfırlamaları için uzlaşma görüşmesine katılmaları ve teklifi kabul etmemeleri halinde uzlaşmanın vaki olmadığına dair tutanağı imzalamaları yönündedir.

5) Vergi aslının dava konusu edildiği, vergi cezası için ise uzlaşma talep edildiği durumlarda vergi mahkemelerinin iki farklı şekilde hareket ettiğini gözlemliyorum:

- Bazı vergi mahkemeleri, vergi dairelerine vergi cezası için talep edilen uzlaşmanın sonucunu sorup, eğer uzlaşma görüşmesi yapılmamışsa kararlarını uzlaşma sonrasına erteliyorlar.

- Bazı mahkemeler ise uzlaşma görüşmesinden bağımsız olarak vergi aslına ilişkin davada kararlarını veriyorlar.

Ben ikinci uygulamanın doğru olduğunu düşünüyorum.

6) Son dönemlerde bazı vergi dairelerinin, uzlaşma görüşmesinden önce vergi mahkemesince karar verilmesi durumunda düzenledikleri ikinci ihbarnamede vergi cezasına da yer verdiklerini gözlemliyorum.

Bu uygulama kesinlikle hatalıdır. Çünkü;

- Açılan dava sadece vergi aslına ilişkindir. Gecikme faizi bu davadan dolaylı olarak etkilenir. Yani mahkemece onaylanan vergi aslı üzerinden gecikme faizi de hesaplanır. Onaylanan kısım üzerinden vergi cezası kesilemez. Çünkü ceza için uzlaşma talep edilmiş olduğundan, ceza uzlaşma sonucuna göre ödenecek safhaya gelecektir.

- Eğer uzlaşma vaki olmadığı veya temin edilemediği halde süresinde dava açılmamışsa ceza kesinleşmiş demektir, bu durumda uzlaşma başvurusuna konu edilen cezaların, dava açma süresinin bittiği tarihten itibaren bir ay içerisinde ödenmesi gerekir. Eğer dava açılmışsa, cezanın ödenip ödemeyeceği konusunda davanın sonucunu beklemek gerekir.

- Cezalar için uzlaşma talebinden önce dava açılmışsa dava, uzlaşma işleminin sonuca bağlanmasından önce vergi mahkemelerince incelenmez; herhangi bir sebeple incelenir ve karara bağlanırsa bu karar hükümsüz sayılır. Bu durumda, uzlaşmaya varılması halinde bu durum mahkemeye bildirilir ve dava incelenmeden reddedilir.
- Mükellefin daha önce hem dava açmış hem de uzlaşma talep etmiş olması halinde ise, uzlaşmanın vaki olmaması veya temin edilememesi üzerine vergi dairesince uzlaşmanın gerçekleşmediği vergi mahkemesine bildirilir ve davaya kaldığı yerden devam edilir.

- Yukarıda ifade ettiğim üzere, uzlaşma talebinden önce veya sonra ceza için dava açılmamış, ancak uzlaşma vaki olmadığı veya temin edilemediği durumda dava açılmışsa ceza için davanın sonucunu beklemek gerekir.

- Vergi dairelerinin ikinci ihbarnamelerde cezaya yer vermesi kanuna açıkça aykırıdır. Maliyenin bu konuda veri dairelerini uyarması gerekir. Eğer bu uygulama sistemin doğal sonucu ise Maliyenin sistemi acilen güncellemesi şarttır!

Bu yazı için son sözlerim…

Yukarıda açıklamaya çalıştığım durum mevcut yasal düzenlemenin ne kadar sorunlu olduğunu gösteriyor.

Bence acilen mevcut uzlaşma düzenlemesinin gözden geçirilmesi ve geçmişteki sorunlarla yeni mevzuatın yarattığı sorunları çözecek yeni bir düzenlemenin yapılması şarttır.

Vergi aslı için uzlaşma olanağı yeniden getirilmelidir!

Mevcut durum İdare açısından da sorunludur, çünkü vergi aslı için dava açılması tahsilatı geciktirmektedir. Aynı durum ceza için uzlaşma talep edilmesi halinde de geçerlidir.

Anlayacağınız hem vergi aslı hem de ceza bakımından yeni uygulama tahsilatı geciktirmektedir.

Ülkemizde sürekli olarak vergi affı çıkacağı beklentisi söz konusu olduğundan bu gecikme vergi mükellefleri açısından çok ciddi bir avantaj sağlayabilecek niteliktedir.

Eğer bu konuda bir değişiklik yapılmayacaksa, İdarenin vergi aslı (dolayısıyla gecikme faizi) ile vergi cezasına ilişkin ayrı ayrı ihbarname tebliğ etmesi kendisi açısından isabetli olacaktır.

Saygılarımızla.